

Werk van vrouwelijke schilders

Kennelijk valt haar schilderstijl in de smaak bij buitenlanders, want die schaffen verhoudingsgewijs ook de meeste van haar olieverfschilderijen aan.

VINGERVAARDIGHEID

Een andere bekende schilderes, die mee profiteert van de recente "boom" in de schilderkunst in Indonesië, is Roelijati (1930). Eerder participeerde zij in de oprichting van Nuansa en de eerste twee tentoonstellingen, maar de 'noodzaak' voor deelname aan groepsexposities is nu afgenomen. Inmiddels al een paar keer grootmoeder wil ze graag bekennen dat haar vingervaardigheid haar de laatste jaren geen windeieren gelegd heeft. Recent heeft ze in Yogyakarta een huis gekocht. De volgende stap is de opening van een eigen galerie. In afwachting hiervan heeft ze een paviljoen gehuurd waar haar vele schilderijen voorlopig zijn geherbergd. Roelijati tekent zo lang ze zich kan herinneren. Toen ze op de lagere school eindelijk over een potlood beschikte,

sels en een visitekaartje. Ze is fotografe/schilderes blijkt, net terug uit Kalimantan, waar ze een foto-opdracht maakte voor de oliemaatschappij Pertamina. Doordat ze veel gevraagd wordt voor foto-reportages bij ambassades is ze in die kringen kind aan huis. Met een zieke echtgenoot, twee jonge kinderen, een dubbel beroep en het bestuurswerk voor IPWI (ze was al 4 jaar penningmeester) moet ze een heftisch bestaan hebben.

GEWONE MENSEN

Op aanraden van But Muchtari, directeur van de kunstacademie in Yogyakarta, besluit ik ook te gaan praten met een niet aan een vereniging verbonden schilderes: Ida Hadjar (1942). Wanneer ik onaangekondigd voor het hek van haar huis sta, laat haar man mij binnen. Gedrieën bekijken we Ida's schilderijen, die de muren bedekken van hun fraai ingerichte bungalow. Opvallend zijn de eigenzinnige stijl en het steeds terugkerende kleurengamma: warme tinten van rood, blauw, bruin en geel. In commentaren in de Indonesische pers worden aan haar robuust-realistische stijl kubistische trekken toegeschreven. Maar mij doet het denken aan een soort sociaalrealistische schilderstijl die ik wel eens van Latijns-amerikaanse kunstenaars heb gezien, hetgeen Ida Hadjar bevestigt. De onderwerpen gaan over het leven van gewone mensen in de desa, en nog het meest over moeders en kinderen. "Waarschijnlijk omdat de verhouding moeder-kind mij vanuit mijn eigen levenservaring zo aanspreekt", is de verklaring van Ida, moeder van een volwassen zoon.

Op de ASRI kreeg ze les van beroemde schilders als Widayat en Sapto Hudoyo. "Eigenlijk werd ik opgeleid om lerares te worden. Ik heb het geprobeerd, maar dat ligt me niet." Maar als schilderes kreeg ze al vrij jong erkenning door de toewijzing van een Amerikaanse prijs voor een veelbelovende kunstenaar door een jury waarin ook Claire Holt

zitting had (1967). Toen haar man, psycholoog aan de Gajah Mada Universiteit in Yogyakarta, begin jaren tachtig vanwege vervolgstudies naar de Verenigde Staten verhuisde, maakte ze van de gelegenheid gebruik om kunstlessen te volgen aan de Universiteit van Michigan. Met succes: in drie jaar tijd kreeg ze vier tentoonstellingen. Tegenwoordig woont ze met haar man weer in Yogyakarta. En sinds haar zoon voor vervolgstudie naar Amerika is vertrokken, is schilderen haar belangrijkste dagtaak. Van elke tien schilderijen die ze maakt is meer dan de helft van batik, de rest van olieverf op canvas. Zo houdt ze, geboren in Pekalongan, op haar eigen manier de batiktraditie van haar geboortestadje in ere. Een galeriehouder in Bali verkoopt haar batiks aan voornamelijk buitenlandse bezoekers.

Ida Hadjar: "De verhouding moeder-kind spreekt mij erg aan"

begon ze de schetsen die ze altijd in haar hoofd gemaakt had op papier te zetten en is daar nooit meer mee opgehouden. Over het succes van haar carrière als schilderes zegt ze bescheiden, dat het haar geluk is dat ze op het goede tijdstip steeds de juiste mensen tegenkwam die haar begeleidden en stimuleerden. Op de middelbare school al werd haar talent onderkend door een man als Otto Djaya, die haar extra lessen gaf, terwijl later Dr. Sutjahjo ervoor zorgde dat ze teken- en schildermateriaal uit Nederland kreeg opgestuurd. Toen Roelijati hoorde van de oprichting van de ASRI in Yogya, liet ze zich zonder dat haar vader het wist inschrijven, en werd aangenomen.